

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Šímové a soudkyň JUDr. Věry Jakubové a JUDr. Hany Sedláčkové ve věci

žalobce:

██████████, IČO ██████████
sídlem ██████████, ██████████
zastoupený advokátem doc. JUDr. Janem Kocinou, Ph.D.,
sídlem Malá 6, 301 00 Plzeň

proti

žalovaným:

1. ██████████
2. ██████████
oba bytem ██████████, ██████████
oba zastoupeni advokátem Mgr. Martinem Svobodou
sídlem V Bezovce 7, 301 00 Plzeň

o zaplacení 123 209 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce a žalovaných proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 30. září 2024, č. j. 17 C 46/2024-117

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II mění tak, že žalovaní 1. a 2. jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci částku 34 336,67 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % p. a. z této částky od 18. 11. 2023 do zaplacení. Ve zbývajících částech se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje.
- III. Žalovaní 1. a 2. jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit žalobci náklady řízení za řízení před soudy obou stupňů ve výši 63 527 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám zástupce žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ludmila Regina Velková

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 30. 9. 2024 č. j. 17 C 46/2024-117 uložil Okresní soud Plzeň-město žalovaným společnou a nerozdílnou povinnost zaplatit žalobci částku 69 606,35 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % p. a. plynoucím z částky 119 606,35 Kč od 18. 11. 2023 do 3. 1. 2024 a dále se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % p. a. plynoucím z částky 69 606,35 Kč od 4. 1. 2024 do zaplacení, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I), zamítl žalobu, kterou se žalobce po žalovaných domáhal zaplacení částky 53 602,65 Kč se zákonným úrokem z prodlení ve výši 15 % p. a. plynoucím z této částky od 18. 11. 2023 do zaplacení (výrok II) a žalovaným uložil společnou a nerozdílnou povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 6 804 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok III). Rozhodl tak o žalobě ze dne 5. 2. 2024, kterou se žalobce domáhal po žalovaných zaplacení částky 123 209 Kč s příslušenstvím z titulu ústně uzavřené smlouvy o dílo, v níž se jako zhotovitel zavázal ke komplexní rekonstrukci koupelny a WC v domě žalovaných na adrese [REDAKCE], [REDAKCE]. Žalovaní provedení díla nespороvali, sporným však zůstal rozsah jeho provedení a cena, která dle žalovaných měla být uhrazena jako cena v čase a místě obvyklá. Soud prvního stupně dospěl na základě shodných tvrzení účastníků a provedených důkazů k závěru, že mezi účastníky došlo k uzavření smlouvy o dílo dle § 2586 odst. 1 občanského zákoníku, jehož předmětem byla kompletní rekonstrukce koupelny v nemovitosti žalovaných, a to včetně ujednání o ceně, která byla sjednána tak, jak vyplývá z předložené cenové nabídky, tedy část ceny díla byla sjednána pevnou částkou, část odhadem ceny a některé části ceny měly být hrazeny ve výši ceny obvyklé v místě a čase (v cenové nabídce uvedeno jako „dle skutečnosti“, „dle výběru“, „v případě potřeby“). Dle závěrů soudu prvního stupně žalovaní přijali nabídku na zhotovení díla dle upravené cenové nabídky z 21. 6. 2023 tím, že předali žalobci staveniště a umožnili mu dílo provést, rovněž provedení díla považoval soud prvního stupně za prokázané s odkazem na potvrzení převzetí díla žalovanými v protokole o předání díla a zaplacení částky 250 000 Kč, s tím, že provedené dílo zároveň vyplývá z rozpočtu předloženého a opatřeného žalovanými na základě provedených prací. Kromě uvedeného žalovaní při prvním jednání ve věci označili za nesporné, že k dokončení a předání díla došlo dne 5. 10. 2023. Soud prvního stupně tedy uzavřel, že vyúčtování konečné ceny za dílo bylo v části týkající se položek dle cenové nabídky co do výše 296 003,35 Kč včetně DPH účtováno oprávněně, stejně jako částka 23 603 Kč včetně DPH za položky, u nichž byla cena smluvně odhadem v rozpětí od 10 000 do 17 000 Kč. V této části 69 606,35 Kč proto žalobě vyhověl, neboť celková cena díla, k jejíž úhradě jsou žalovaní povinni, tak činí 319 606,35 Kč včetně DPH, přičemž částka 250 000 Kč již byla žalovanými uhrazena. Soud prvního stupně však nepovažoval za prokázanou žalobcem účtovanou a tvrzenou cenu položek označených jako „dle cenové nabídky nespécifikované“ a položek víceprací, ohledně nichž bylo mezi účastníky nesporným, že měly být oceněny cenou obvyklou v místě a čase. Žalobce ani po poučení poskytnutém mu soudem dle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. neoznačil dostatečné důkazy k prokázání svých tvrzení o obvyklosti účtované ceny, z důkazů navržených žalobcem v tomto směru (výslechy svědků) pak uvedené dovodit nelze. Soud prvního stupně nepovažoval za prokázaná tvrzení žalobce o obvyklosti částky 53 602,65 Kč, v tomto směru jako nedostatečná hodnotil vyjádření svědků, kteří za obvyklé, resp. spíše nižší než obvyklé, považovali své ceny vyúčtované žalobci. Soud prvního stupně konstatoval, že z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že stanovení obvyklé ceny je otázkou skutkovou, s tím, že již na základě prvního poučení žalobce měl a mohl navrhnout důkaz znaleckým posudkem, kterým uvedené mohlo být prokázáno, opakované poučení žalobce již nebylo namístě. Pokud pak žalovaní v řízení předložili odstoupení od smlouvy datované dne 22. 9. 2024, soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaným právo dle ust. § 1829 občanského zákoníku nespovědčilo, neboť ačkoli byli v daném smluvním vztahu spotřebiteli, smlouva o dílo nebyla uzavřena distančním způsobem. Soud prvního stupně kromě již shora uvedené částky přiznal žalobci i související úroky z prodlení dle ust. § 1970 občanského zákoníku, reflektující splatnost dle výzvy k úhradě dne 17. 11. 2023, jakož i zaplacení částky 50 000 Kč dne 3. 1. 2024. O nákladech řízení pak rozhodl dle ust. § 142 odst. 2

o. s. ř. a jejich náhradu v rozsahu 13 % přiznal žalobci, který byl v řízení úspěšný v rozsahu 56,50 %.

2. Proti rozsudku podaly obě strany včasné odvolání. Žalobce svým odvoláním napadl zamítavý výrok rozsudku (*ačkoliv v odvolání označený bodem I, z obsahu podaného odvolání je zcela zřejmé, že je napadán výrok II, kterým byla žaloba částečně zamítnuta – pozn. odvolacího soudu*). Dle názoru žalobce soud prvního stupně dospěl v této části k nesprávným skutkovým zjištěním a jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, pokud učinil závěr, že nebyla ze strany žalobce prokázána cena v místě a čase obvyklá ve vztahu k části položek. Žalobce má za to, že soud porušil povinnosti vyplývající z ust. § 118a odst. 1 až odst. 3 o. s. ř., neboť žalobci neposkytl jakékoli poučení o případném neunesení břemene tvrzení a důkazního břemene ve vztahu k obvyklosti cen realizovaných částí díla, a zamítavý výrok byl pro žalobce překvapivý a neočekávaný. Pokud měl soud hodnotit provedené důkazy jiným způsobem než žalobce v návaznosti na svá tvrzení a navržené a provedené důkazy předpokládal, bylo povinností soudu poskytnout žalobci náležitě poučení dle 118a odst. 3 o. s. ř. směřující k tomu, aby doplnil svá tvrzení a navrhl důkazy zejména k prokázání obvyklosti cen pro soud doposud sporných částí díla. I z provedených důkazů však lze jednoznačně dovodit obvyklost cen části díla, k nimž se zamítavý výrok vztahuje. Úvahu soudu prvního stupně o tom, že obvyklé ceny by se daly prokazovat jen znaleckým posudkem, žalobce považuje za lichou a je přesvědčen, že minimálně v rozsahu částky 48 556,34 Kč mělo být soudem žalobě vyhověno. Při porovnání cen uvedených v dodacím listu, požadovaných žalobcem, a cen vyplývajících z krycího listu soupisu provedených prací (dále jen rozpočet stavby), vyhotoveného žalovanými, která byla provedena k důkazu již soudem prvního stupně, totiž obvyklost cen lze dovodit následujícím způsobem:

- a) penetrování stěn bylo žalobcem oceněno na částku 672 Kč, štukování zatíranou omítkou bylo oceněno na částku 3 300 Kč a omítka zatíraná byla oceněna na částku 519 Kč; k těmto položkám se vztahují v rozpočtu stavby položky specifikované pod č. 4, 6, 10, 11 a 12, jejichž součet v rozpočtu stavby činí 3 974,75 Kč,
- b) topeňářské práce byly žalobcem oceněny na částku 6 330 Kč, WC, sklep, čerpadlo sanit. včetně montáží a zapojení na částku 14 498 Kč. Ve vztahu k těmto položkám žalobce uvedl, že část tohoto díla byla zhotovena [redacted], v jehož faktuře jsou pod č. 2 uvedeny topeňářské práce + materiál – pan [redacted] v částce 6 330 Kč a pod č. 4 WC sklep + materiál – pan [redacted] v částce 14 498 Kč. Celkově tedy byla vystavena na tuto část díla faktura na částku 20 828 Kč,
- c) AL lišta byla oceněna na částku 13 052 Kč, k této položce se vztahuje v rozpočtu stavby položka specifikovaná pod č. 81 ve výši 697,52 Kč,
Pokud pak se jedná o položky víceprací, byly oceněny následujícím způsobem:
- d) vybourání betonové podlahy bylo oceněno na částku 4 850 Kč, k této položce se vztahuje v rozpočtu stavby položka č. 15 a 16 v celkové výši 4 923,50 Kč,
- e) vybourání závěsného WC + příčky bylo oceněno na částku 1 840 Kč, k níž se v rozpočtu vztahuje položka pod č. 14 v částce 152,10 Kč, když v rozpočtu není oceněno vybourání závěsného WC,
- f) přesun hmot byl oceněn na částku 2 800 Kč, k čemuž se vztahuje položka rozpočtu č. 21 ve výši 4 162,21 Kč,
- g) vyzdění soklu pro spádový beton bylo žalobcem oceněno na částku 1 280 Kč, k čemuž se vztahuje v rozpočtu položka pod č. 2 ve výši 258,30 Kč,
- h) betonování podlahy zbytku koupelny bylo žalobcem oceněno na částku 6 400 Kč, k čemuž se v rozpočtu vztahují položky specifikované pod č. 7, 9 a 25 v celkové výši 6 520,52 Kč,

- i) oprava SDK byla oceněna na částku 1 120 Kč, k níž se vztahuje položka rozpočtu č. 71 ve výši 706 Kč.

Žalobci proto měly být přiznány částky tak, jak byly oceněny v rozpočtu předloženém žalovanými cenami obvyklými, tj. ve výši 42 222,90 Kč + 15 % DPH, tj. celkem 48 556,34 Kč, a zamítnutí žaloby tedy lze akceptovat pouze v částce 5 046,31 Kč. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený výrok změnil tak, že žalovaným uloží společnou a nerozdílnou povinnost zaplatit žalobci částku 48 556,34 Kč s příslušenstvím.

3. Žalovaní podali včasné odvolání proti výrokům I a III rozsudku s odůvodněním, že soud prvního stupně dospěl k nesprávným skutkovým závěrům, pokud uvedl, že mezi účastníky byla sjednána cena tak, jak je uvedena v cenové nabídce, tj. část ceny pevnou částkou, část odhadem a některé části ceny měly být hrazeny ve výši ceny obvyklé v místě a čase. Rovněž závěr soudu o konkludentním přijetí cenové nabídky žalovanými nemá oporu v provedeném dokazování, neboť chybí jakýkoli důkaz o akceptaci zasláných cenových nabídek a soud vychází pouze z výpovědi svědka [REDACTED]. Dle názoru žalovaných nebylo možné cenovou nabídku žalobce akceptovat konkludentně. Věrohodnost svědka [REDACTED] je přinejmenším snížena s ohledem na to, že je synem žalobce, svědek však zároveň ve své výpovědi ani neuvedl, že by žalovaní nabídku žalobce akceptovali, a uvedl pouze, že měl za to, že cenovou nabídku akceptovali s tím, že pak se domlouvali, kdy začnou na díle pracovat. Pro případ platného uzavření smlouvy o dílo žalovaní poukázali na text na samém konci cenové nabídky „Cena je pouze orientační, Konečná cena závisí na vašem výběru materiálu“ a dále „Konečná cena bude vyčíslena dle skutečnosti“. Vzhledem k tomu, že tento text není svázán s konkrétními položkami rozpočtu, je zřejmé, že se týká celé cenové nabídky. Ostatně u jednotlivých položek, které nebylo možno nacenit dopředu, je uveden text „dle skutečnosti“. Cenovou nabídku připravoval žalobce a žalovaní v postavení spotřebitele ji brali pouze jako nezávaznou a informativní kalkulaci poptávaného díla. Žalovaní dále nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že se nejedná o smlouvu uzavřenou distančním způsobem, neboť z provedeného dokazování nevyplývá, že by smlouva byla uzavřena ústně za osobní přítomnosti smluvních stran, naopak svědek [REDACTED] k okolnostem uzavření smlouvy o dílo uvedl, že po druhé cenové nabídce „...to domlouval žalobce po telefonu“. Pokud pak na stavbě došlo ke změnám oproti nabídce, je otázkou, jak se tyto změny promítly do samotné smlouvy o dílo. Žalovaní nesouhlasí ani se závěrem soudu, že odstoupení od smlouvy o dílo není v projednávané věci možné s ohledem na ust. § 1837 písm. a) občanského zákoníku, neboť nebyli žalobcem poučeni v souladu s ust. § 1820 občanského zákoníku. Z uvedených důvodů žalovaní navrhli, aby byl napadený rozsudek zrušen a žaloba v plném rozsahu zamítnuta.
4. V rámci repliky k odvolání žalovaných poukázal žalobce na to, že odstoupení od smlouvy bylo žalovanými učiněno až po provedeném dokazování při posledním ústním jednání ve věci dne 23. 9. 2024. Soud dále správně dovodil, že smlouva o dílo byla uzavřena ústně za osobní přítomnosti smluvních stran při jejich jednání, jejímž výsledkem bylo vyhotovení a zaslání upravené cenové nabídky ze dne 21. 6. 2023. Tato musela být logicky akceptována, neboť na jejím základě, jejíž úprava byla vyvolána požadavky žalovaného, bylo také následně započato s plněním díla ze strany žalobce.
5. Žalovaní v rámci repliky k odvolání žalobce uvedli, že žalobce neprokázal, v jakém rozsahu bylo dílo provedeno, a nebylo tedy možno ani prokázat, jaká je u takového díla cena obvyklá. Faktury předložené žalobcem vystavené subdodavateli cenu obvyklou v místě a čase neprokazují.
6. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí i předchozí průběh řízení podle § 212 o. s. ř., posoudil důvody odvolání, přihlédl k vyjádřením obou stran a po částečném zopakování dokazování dospěl k závěru, že odvolání žalobce lze shledat částečně důvodným; odvolání žalovaných důvodným neshledal.

7. Soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu a na jeho základě učinil skutkové a právní závěry, s nimiž se odvolací soud, s částečnou výjimkou vztahující se k výroku II rozsudku, ztotožňuje. Závěr soudu prvního stupně o uzavření smlouvy o dílo a o provedení díla vyplývá z provedených důkazů a na skutková zjištění uvedená zejména v odstavcích 5 až 23 a dále 31 napadeného rozsudku lze pro stručnost odkázat. Odvolací soud se neztotožnil s odvolací námitkou žalovaných, že cena díla nebyla ani částečně sjednána určitým způsobem a měla proto být hrazena ve výši ceny obvyklé, ani s jejich další odvolací námitkou, že k akceptaci upravené cenové nabídky ze dne 21. 6. 2023 ani k předání díla nedošlo. V tomto směru lze zcela vycházet z důkazů provedených soudem prvního stupně, tak jak jsou v napadeném rozsudku popsány, kdy především na základě znění cenové nabídky lze závěry soudu prvního stupně týkající se sjednané ceny považovat za zcela přiléhavé. Z předmětné cenové nabídky je zcela jasně patrné, že u některých prací byla uvedena konkrétní cena, u části prací byla uvedena cena odhadem s tím, že bude následně účtována dle skutečnosti, a u části prací byla uvedena cena „dle skutečnosti“ či „dle výběru“, případně „v případě potřeby“. Závěrečná část cenové nabídky, je-li v ní uvedeno, že celková cena je pouze orientační, přičemž konečná cena závisí na výběru materiálu a bude vyčíslena dle skutečnosti, pak na uvedené zcela logicky navazuje, když celkovou cenu díla činí závislou právě na položkách zatím blíže cenově nespécifikovaných. Cenová nabídka v předloženém znění nevzbuzuje jakékoli pochybnosti stran svého obsahu, které by bylo možno vyložit odlišným způsobem, a nelze tedy dospět k závěru prezentovanému žalovanými, že celková cena díla měla být určena cenou obvyklou v místě a čase; tento závěr lze přijmout pouze pro položky shora uvedené, u nichž cena díla nebyla sjednána pevnou částkou ani odhadem ceny. V návaznosti na uvedené je tedy logický závěr soudu prvního stupně, že celková konečná cena díla pouze odráží shora uvedený kombinovaný způsob ocenění, a dohodu o tom, že cena za celé dílo bude ve výši ceny obvyklé, neprokazuje. Odvolací soud se ztotožnil i se závěrem soudu prvního stupně týkajícím se akceptace předložené cenové nabídky a uzavření ústní smlouvy o dílo ve smyslu § 2586 odst. 1 občanského zákoníku. Vychází-li skutková zjištění soudu prvního stupně mj. ze svědecké výpovědi [REDAKCE], pak ani v odvolacím řízení nebyly zjištěny konkrétní důvody, pro které by jeho výpověď mohla být považována za nevěrohodnou; s otázkou věrohodnosti tohoto svědka se soud prvního stupně v napadeném rozhodnutí vypořádal a na jeho závěry i v tomto směru lze odkázat. Závěr soudu prvního stupně o konkludentní akceptaci nabídky žalobce tím, že umožnili (v místě svého bydliště) žalobci dílo provést, je závěrem logickým a odpovídajícím provedenému dokazování. Naopak za absurdní by bylo možno považovat situaci, pokud by žalovaní s předloženou cenovou nabídkou nesouhlasili, a přesto by žalobci umožnili dílo ve své nemovitosti provádět. Žalovaní tím, že provádění prací umožnili, jednoznačně podmínky učiněné oferty přijali; jejich obrana týkající se jiného způsobu určení ceny díla zůstala pouze v rovině tvrzení. Poukazují-li v této souvislosti žalovaní na výklad ust. § 1744 občanského zákoníku vyplývající z komentáře J. Šilhána, pak odvolací soud zastává názor, že v obdobných případech (kdy dílo je prováděno v místě, jímž disponuje objednatel – typicky rekonstrukce bytu apod.) je možnost faktické akceptace zcela obvyklá. Předání místa, v němž mělo být dílo provedeno, je tedy i v tomto případě právě takovým případem faktické akceptace nabídky. Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru i co se týče rozsahu provedeného díla a jeho předání. V tomto směru lze pro stručnost odkázat zejména na odstavec 37 odůvodnění napadeného rozsudku, v němž soud prvního stupně logicky a přesvědčivě vyložil, z jakých důvodů k tomuto závěru dospěl, a odvolací soud proti tomuto posouzení nemá žádných námitek.
8. Odvolací soud se neztotožnil ani s odvolací námitkou žalovaných, že v daném případě byla smlouva uzavřena distančním způsobem a podléhá tak ust. § 1820 a násl. občanského zákoníku. Distanční smlouvou ve smyslu citovaného ustanovení se rozumí smlouva uzavíraná mezi podnikatelem a spotřebitelem s výhradním využitím jednoho nebo několika dálkových komunikačních prostředků bez současné fyzické přítomnosti stran, a to až do okamžiku uzavření smlouvy (včetně tohoto okamžiku). V daném případě nebylo mezi účastníky sporu o tom, že mezi stranami probíhala osobní jednání, a na uvedeném ničeho nemění ani příležitostná e-mailová či telefonická komunikace. Nejedná se ani o smlouvu uzavřenou mimo obchodní prostory ve smyslu

citovaného ustanovení, neboť definice takové smlouvy nezahrnuje situace, kdy podnikatel nejprve přijde domů ke spotřebiteli zásadně za účelem provedení měření či vypracování odhadu bez jakéhokoli závazku ze strany spotřebitele a kdy je pak smlouva uzavřena až v pozdějším časovém termínu v obchodních prostorech podnikatele nebo použitím prostředku komunikace na dálku na základě odhadu, který podnikatel poskytl. V takových případech smlouva není považována za uzavřenou ihned poté, co podnikatel oslovil spotřebitele, pokud měl spotřebitel před uzavřením smlouvy čas na zvážení odhadu, který mu podnikatel poskytl (srov. Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024 - § 1820). Není pochyb o tom, že v daném případě je třeba vyjít z účelu citované úpravy občanského zákoníku, která míří na ochranu spotřebitele v případech, kdy spotřebitel před uzavřením smlouvy nemá časový prostor pro zvážení všech podmínek smluv. Požadavek výhradního použití prostředků komunikace na dálku k uzavření smlouvy je tedy nutno s ohledem na účel ochrany spotřebitele interpretovat jako požadavek výhradního použití prostředků vedoucího k zavázání spotřebitele. Tak tomu v daném případě nebylo. Jak vyplývá z nesporných tvrzení účastníků (viz protokol o jednání před soudem prvního stupně ze dne 13. 5. 2024), žalobce dne 24. 3. 2022 zaměřil koupelnu v domě žalovaných, poté dne 20. června 2023 žalovaní obdrželi cenovou nabídku, která byla přílohou e-mailu. Po obdržení cenové nabídky proběhla schůzka žalovaného a) a žalobce, dne 21. 6. 2023 žalovaní e-mailem obdrželi upravenou cenovou nabídku. Je tedy zřejmé, že mezi stranami probíhala jednání jak osobní, tak prostřednictvím prostředků komunikace na dálku, a z důvodů již uvedených výše tedy na uvedený vztah ust. § 1820 občanského zákoníku nedopadá; skutečnost, že v daném vztahu žalovaní vystupovali jako spotřebitelé, na uvedeném posouzení ničeho nemění.

9. Soud prvního stupně poskytl účastníkům poučení v souladu s občanským soudním řádem a v jeho procesním postupu odvolací soud pochybení neshledal. Namítal-li žalobce nedostatek poučení dle § 118a odst. 1, odst. 3 o. s. ř. a z toho vyplývající překvapivost zamítavého výroku rozsudku, pak odvolací soud konstatuje, že i z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že soud není povinen sdělovat účastníkům řízení svůj předběžný hodnotící úsudek o důkazu plynoucím z provedeného důkazního prostředku, neboť takový závěr je povinen uvést až v odůvodnění svého rozhodnutí. Poučení podle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. se neposkytuje opakovaně; opakované poučení dle citovaného ustanovení v případě, že účastníkem navržené důkazy nejsou dostatečné k prokázání sporné skutečnosti, má oporu v právní úpravě jen tehdy, pokud účastník v době, kdy reagoval na první výzvu podle § 118a odst. 3 o. s. ř. i s přihlédnutím k případným důkazům označeným protistranou nemohl vědět, že jím označené důkazy k prokázání sporné skutečnosti nepostačí. V daném případě není pochyb o tom, že soud dal (a to právě prostřednictvím poučení dle citovaného ustanovení) dostatečným způsobem najevo, na jakých skutkových zjištěních a právním posouzení své rozhodnutí postaví, a v této souvislosti není bez významu ani skutečnost, že žalobce byl zastoupen advokátem a má tedy vyšší než standardní způsobilost pochopit význam sdělovaného poučení (srov. Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Doležilek, J. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání (3. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2024 - § 118a). Poskytnutí poučení žalobci soudem prvního stupně ve vztahu k povinnosti prokázat svá tvrzení, že cena vyúčtovaná žalobcem v konečném dodacím listu označená jako položka dle cenové nabídky nespécifikovaná a položka vícepráce je cenou obvyklou v místě a čase, pak splňuje nároky na ně kladené citovaným ustanovením, neboť se jedná o poučení dostatečně konkrétní a žalobce byl současně poučen o následcích nevyhovění této výzvě. Pokud žalobce na poučení následně reagoval označením svědků, jejichž výslech byl poté v řízení proveden, a z jejichž výpovědi však nebylo možno závěr požadovaný žalobcem učinit, pak nelze uvedený postup soudu prvního stupně hodnotit jako postup v rozporu s ust. § 118a odst. 3 o. s. ř.
10. Odvolací soud se ovšem neztotožnil s názorem soudu prvního stupně, že k vyřešení odborné otázky, spočívající v určení ceny obvyklé, slouží výhradně znalecký posudek ve smyslu § 127 o. s. ř. Dle § 125 o. s. ř. za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů fyzických a právnických osob,

notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Odvolací soud souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že v daném případě se jedná o řešení otázky skutkové, je však přesvědčen, že výše ceny obvyklé v místě a čase může být prokázána i jiným způsobem než výhradně prostřednictvím znaleckého zkoumání. Se závěrem soudu prvního stupně, že výsledky svědků nelze v otázce prokázání ceny obvyklé v místě a čase považovat za dostatečné (když uvedenými výsledky lze považovat za prokázanou pouze skutečnost, jakým způsobem jsou ceny určovány ve vztahu mezi žalobcem a jeho subdodavateli, nikoli plnou šíří vztahů v daném místě a čase), odvolací soud souhlasí. Na rozdíl od soudu prvního stupně však dospěl k závěru, že na základě listinných důkazů provedených soudem prvního stupně (a zopakovaných odvolacím soudem) ve spojení se shodnými tvrzeními účastníků lze dospět k závěru o částečném prokázání ceny obvyklé ve vztahu k částem díla nespécifikovaným v cenové nabídce včetně víceprací. Již před soudem prvního stupně žalovaní předložili rozpočet, o němž prohlásili, že ceny v něm uvedené jsou cenami obvyklými (jak vyplývá zejména z vyjádření žalovaných ze dne 13. 6. 2024 i z jejich sdělení při ústním jednání dne 8. 7. 2024), uvedený rozpočet pak byl zpracován právě na základě prací provedených žalobcem, které byly osobou vybranou žalovanými oceněny. O těchto cenách žalovaní výslovně prohlásili, že se jedná o ceny obvyklé. Odvolací soud proto dokazování částečně zopakoval, a to dodacím listem vystaveným žalobcem, z něhož vyplývají ceny žalobcem za dílo požadované v tomto řízení, a dále krycím listem – rozpočtem předloženým žalovanými a dle jejich vyjádření prokazujícím u provedených prací cenu obvyklou, a na základě provedeného dokazování zjistil, že žalobce žalovaným vyúčtoval:

- penetrování stěn v částce 672 Kč, štukování zatíranou omítkou v částce 3 300 Kč a omítku zatíranou v částce 519 Kč; tyto práce byly v předloženém rozpočtu (položky 4, 6, 10 až 12) oceněny na celkovou částku 3 974,75 Kč,
- AL lištu v částce 1 352 Kč, která byla v rozpočtu stavby oceněna pod č. 81 na částku 697,52 Kč,
- vybourání betonové podlahy v částce 4 850 Kč, která byla v rozpočtu oceněna (položky č. 15 a 16) na částku 4 923,50 Kč,
- vybourání závěsného WC + příčky v částce 1 840 Kč, v rozpočtu stavby se k uvedenému vztahuje položka pod č. 14 v částce 152,10 Kč, přičemž v rozpočtu nebylo oceněno vybourání závěsného WC,
- přesun hmot v částce 2 800 Kč, tyto práce byly v rozpočtu oceněny pod položkou 21 na částku 4 162,21 Kč,
- vyzdění soklu pro spádový beton v částce 1 280 Kč, v rozpočtu byla tato položka pod č. 2 oceněna na částku 258,30 Kč,
- betonování podlahy zbytku koupelny v částce 6 400 Kč, tyto práce byly v rozpočtu (pod položkami číslo 7, 9 a 25) oceněny na částku 6 520,52 Kč,
- opravu SDK v částce 1 120 Kč, dle položky 71 rozpočtu byly tyto práce oceněny na částku 706 Kč,
- topenářské práce v částce 6 330 Kč a dále WC, sklep, čerpadlo sanit. včetně montáže a zapojení na částku 14 498 Kč, čemuž též odpovídají údaje uvedené ve faktuře [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 30. 8. 2023 č. [REDAKCE] (která byla rovněž odvolacím soudem provedena k důkazu). Uvedené práce v rozpočtu oceněny nebyly. K částce 14 498 Kč účtované žalobcem a vyplývající z uvedené faktury [REDAKCE] [REDAKCE] však žalovaní v průběhu řízení před soudem prvního stupně uvedli, že tuto částku nespoují (jak vyplývá z vyjádření ze dne 13. 6. 2024 čl. 84).

11. Byl-li žalovanými v daném případě předložen rozpočet, dle něhož byly provedené práce oceněny obvyklými cenami, pak dle názoru odvolacího soudu lze na základě shodných tvrzení účastníků dospět k závěru, že tyto ceny až do výše vyplývající z rozpočtu lze považovat za ceny obvyklé, tj. až do výše cen u předmětných prací, jak vyplývají z rozpočtu, se jedná o ceny obvyklé v místě a

čase. Z tohoto důvodu bylo možno žalobci přiznat za provedené práce částky jím vyúčtované, nepřesahovala-li jejich výše cenu určenou rozpočtem, případně částku odpovídající částce určené rozpočtem, byla-li nižší než cena účtovaná žalobcem. Za penetrování stěn, štukování zatíranou omítkou a omítku zatíranou tak bylo možno žalobci přiznat částku 3 974,75 Kč, za AL lištu částku 697,52 Kč, za vybourání betonové podlahy částku 4 850 Kč, za vybourání závěsného WC + příčky částku 152,10 Kč, za přesun hmot částku 2 800 Kč, za vyzdění soklu pro spádový beton částku 258,30 Kč, za betonování podlahy zbytku koupelny částku 6 400 Kč a za opravu SDK částku 706 Kč. Topenářské práce v rozpočtu oceněny nebyly a v tomto směru tak nelze obvyklou cenu považovat za prokázanou, naopak žalobě bylo možno dále vyhovět v části požadující 14 498 Kč za položku WC, sklep, čerpadlo sanit. včetně montáží a zapojení, vzhledem k tomu, že tato částka nebyla mezi účastníky sporná, jak již bylo uvedeno výše. Lze tedy uzavřít, že na základě dokazování provedeného již soudem prvního stupně a částečně odvolacím soudem zopakovaného bylo možno dospět k závěru o důvodnosti žaloby též ohledně částky 34 336,67 Kč. Proto byl napadený rozsudek v části výroku II změněn dle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a v uvedeném rozsahu bylo žalobě vyhověno, a to včetně úroků z prodlení, jejichž výše i splatnost odpovídá ust. § 1970 občanského zákoníku.

12. Ve zbytku požadované částky, tj. 19 265,98 Kč, jež byla zamítnuta výrokem II napadeného rozsudku, pak odvolací soud důvod ke změně napadeného rozhodnutí neshledal, v této části se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o neprokázání ceny obvyklé v místě a čase (viz odůvodnění výše), a z tohoto důvodu napadený rozsudek v této části potvrdil podle § 219 o. s. ř.
13. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1, odst. 2 o. s. ř. ve spojení s jeho ust. § 142 odst. 2 o. s. ř. a procesně úspěšnému žalobci, jehož celkový úspěch představuje 84 % (když z celkového předmětu řízení 123 209 Kč byl úspěšný co do částky 103 943,02 Kč), přiznal, po odečtení jeho neúspěchu od úspěchu, 68 % účelně vynaložených nákladů řízení, přičemž shodně se soudem prvního stupně odvolací soud považuje výzvu právního zástupce žalobce ze dne 11. 1. 2024 za souladnou s ust. § 142a o. s. ř. Náklady účelně vynaložené žalobcem v tomto řízení sestávají ze soudního poplatku za žalobu ve výši 6 161 Kč, soudního poplatku za odvolání ve výši 2 428 Kč, odměny za zastoupení účastníka advokátem ve výši 11 x 6 060 Kč podle § 7, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a), písm. d), písm. g) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, dále jen AT (převzetí a příprava zastoupení, sepis předžalobní výzvy, sepis žaloby, písemné podání ve věci samé ze dne 7. 5. 2024, účast na jednání před soudem dne 13. 5. 2024, dne 8. 7. 2024 za dva úkony za jednání přesahující dvě hodiny, dále dne 23. 9. 2024, sepis odvolání, sepis vyjádření k odvolání, účast při odvolacím jednání dne 19. 2. 2025), paušální náhrady hotových výdajů ve výši 10 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 AT ve znění účinném do 31. 12. 2024 a ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 4 AT ve znění účinném od 1. 1. 2025, a dále k nákladům řízení náleží též 21 % DPH z přiznaných odměn a režijních paušálů ve výši 14 723,10 Kč. Celkem náklady účelně vynaložené žalobcem v tomto řízení představují částku 93 422,10 Kč, z čeho 68 % činí 63 527 Kč. Lhůta k plnění byla určena jako obecná třídní podle § 160 odst. 1 část věty před středníkem o. s. ř. a místem plnění byl v souladu s ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. určen zástupce žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává do 2 měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 19. února 2025

JUDr. Ivana Šímová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ludmila Regina Velková